

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/87/2022
Identifikačné číslo spisu:	7116205468
Dátum vydania rozhodnutia:	06.09.2023
Meno a priezvisko:	Mgr. Renáta Gavalcová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:7116205468.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne G. Y., narodenej XX.XX.XXXX, bývajúcej v Y., zastúpenej advokátskou kanceláriou AZARIOVÁ & RUŽBAŠÁN Law firm s. r. o., so sídlom v Košiciach, Kmeťova 26, proti žalovanej KOOPERATIVA poisťovňa, a. s. Vienna Insurance Group, so sídlom v Bratislave, Štefanovičova 4, IČO: 00 585 441, o zaplatenie príslušenstva, vedenom na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 36C/13/2017, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 30. septembra 2021 sp. zn. 3Co/11/2021, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a .

II. Žalobkyňa má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice I (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 15. októbra 2020 č. k. 36C/13/2017-447 zamietol žalobu v časti o zaplatenie príslušenstva - úrokov z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 521,89 eur od 17.02.2016 do zaplatenia a zároveň priznal žalobkyni náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

1.1. Týmto rozsudkom rozhodol súd prvej inštancie o príslušenstve peňažného nároku z poistného plnenia. Pri rozhodovaní vychádzal zo zistenia, že poistenec žalovanej spôsobil 20.07.2015 dopravnú nehodu, pri ktorej žalobkyni vznikla škoda na osobnom motorovom vozidle. Žalobkyňa oznámila žalovanej škodovú udalosť dňa 20.07.2015 a následne žalovaná listom z 22.07.2015 jej oznámila ukončenie šetrenia poistnej udalosti a vyplatila jej sumu 629,17 eur. Ďalším listom z 25.08.2015 žalovaná oznámila žalobkyni, že opätovne bolo ukončené šetrenie poistnej udalosti a bola jej vyplatená suma 249,94 eur. Následne žalobkyňa doručila žalovanej dňa 30.10.2015 zálohovú faktúru vo výške 1.219,52 eur. Súd pri rozhodovaní vychádzal z účastníkmi ustálenej výšky sporu v sume 1.401,00 eur.

1.2. Rozsudkom Okresného súdu Košice I zo 17. januára 2019 č. k. 36C/13/2017-322 v spojení s

rozsudkom Krajského súdu v Košiciach z 26. februára 2020 č. k. 1Co/142/2019-416 bola súdom uložená žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 521,89 eur, a teda predmetom tohto konania bolo príslušenstvo pohľadávky, žalobkyňou uplatnený úrok z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 521,89 eur a od 17.02.2016 do zaplatenia.

1.3. Súd mal za preukázané, že žalovaná uhradila dňa 02.08.2019 žalobkyni sumu 521,89 eur. Ďalej súd vychádzal zo zistenia, že rozsudok Okresného súdu Košice I sp. zn. 36C/13/2017 zo 17. januára 2019 nadobudol vykonateľnosť dňa 27.02.2019. Na základe uvedených zistení a po vykonanom dokazovaní dospel súd k záveru, že nárok žalobkyne nie je dôvodný. Podľa jeho názoru žalovaná sa mohla dostať do omeškania s plnením náhrady škody až vtedy, ak by po doručení právoplatného rozhodnutia (rozsudku č. k. 36C/13/2017-322) súdu o výške náhrady škody neuhradila v lehote určenej súdom priznanú náhradu škody podľa § 11 ods. 7 Zákona o povinnom zmluvnom poistení. Horeuvedeným rozsudkom okresného súdu bola žalovanej uložená povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 521,89 eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku, t. j. od 23.02.2019 a vykonateľnosť dňa 27.02.2019. Bol teda toho názoru, že žalovaná si riadne a včas splnila svoju povinnosť v zmysle právoplatného rozsudku Okresného súdu Košice I, keďže s poukazom na § 67 vyhlášky č. 543/2005 Z. z. dňa 31.07.2019 žalovanej bola súdom doručená, resp. oznámená právoplatnosť rozsudku, v zmysle ktorého bola žalovaná povinná plniť žalobkyni istinu a žalovaná si túto povinnosť splnila v lehote určenej súdom. Žalovaná sa teda nedostala do omeškania zo súdom priznanej sumy ani podľa § 11 ods. 7 zákona o PZP, a preto nárok žalobkyne, čo do zaplatenia príslušenstva považoval za nedôvodný. Súd zároveň uviedol, že pri posudzovaní nároku žalobkyne postupoval v súlade s rozhodnutím Najvyššieho súdu SR z 27. mája 2020 sp. zn. 7Cdo/109/2018 a zároveň citoval aj ustanovenia rozsudkov Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/212/2017 a 3Cdo/145/2017.

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej aj „krajský súd“ alebo „odvolací súd“), nakoľko v zamietajúcom výroku podala odvolanie žalobkyňa a vo výroku o trovách konania aj žalovaná, rozsudkom z 30. septembra 2021 sp. zn. 3Co/11/2021 rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobkyni úrok z omeškania vo výške 5,05 % zo sumy 521,83 eur od 17.02.2016 do zaplatenia a určil, že žalovaná je povinná nahradiť žalobkyni trovy prvostupňového a odvolacieho konania v celom rozsahu.

2.1. Odvolací súd konštatoval, že rozhodnutie súdu prvej inštancie nemožno považovať za správne z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci vo vzťahu k výkladu a aplikácie ustanovenia § 11 ods. 7 zákona č. 381/2001 Z. z., ak súd pri rozhodovaní vychádzal z názoru, že žalovaná by sa mohla dostať do omeškania s plnením náhrady škody až vtedy, ak by po doručení právoplatného rozhodnutia súdu o výške náhrady škody neuhradila v lehote určenej súdom priznanú náhradu škody a teda, že žalovaná si splnila svoju povinnosť v lehote určenej súdom, nakoľko uvedený názor nezohľadňuje dôsledne ustanovenie § 11 ods. 7 zákona č. 381/2001 Z. z. upravujúce povinnosť poisťovateľa poskytnúť poistné plnenie do 15 dní po skončení prešetrovania potrebného na zistenie rozsahu jeho povinnosti poskytnúť poistné plnenie. Z obsahu spisu bolo zrejmé, že žalovaná ako poisťovateľ bola stranou sporu, preto jej ani nemohla vzniknúť povinnosť poskytnúť poistné plnenie do 15 dní po doručení právoplatného rozhodnutia v zmysle ustanovenia § 11 ods. 7 (strane sporu sa nedoručuje právoplatné rozhodnutie), ale vznikla jej povinnosť poskytnúť poistné plnenie do 15 dní po skončení prešetrovania vzhľadom na oznámenie jej škodovej udalosti žalobkyňou. Vzhľadom na to, že žalovaná bola stranou sporu v konaní o náhradu škody, preto do úvahy prichádza jej prípadné omeškanie s poskytnutím poistného plnenia v lehote do 15 dní po skončení prešetrovania potrebného na zistenie rozsahu jej povinnosti poskytnúť poistné plnenie. Zo zákonného ustanovenia § 11 ods. 6 možno vyvodit' záver, že prešetrovanie potrebné na zistenie rozsahu povinnosti poisťovateľa poskytnúť poistné plnenie je skončené oznámením poškodenému výšku poistného plnenia, prípadne poskytnutím mu písomného vysvetlenia dôvodov, pre ktoré poisťovateľ odmietol poskytnúť, alebo pre ktoré znížil poistné plnenie, alebo poskytol poškodenému písomné vysvetlenie. Najneskôr však uplynutím troch mesiacov odo dňa oznámenia mu škodovej udalosti. Následne po skončení prešetrovania vzniká povinnosť poskytnúť poistné plnenie do 15 dní (§ 11 ods. 7). Je teda zrejmé, že poisťovateľ nie je v omeškaní v lehote troch mesiacov a 15 dní, ak vykonáva svoje oprávnenie podľa § 11 ods. 6 a 7. Ak teda poisťovateľ v lehote do 15 dní po skončení

prešetrovania neposkytne poistné plnenie, dostáva sa do omeškania. Keďže dôsledok omeškania v súvislosti s povinnosťou poisťovateľa poskytnúť poistné plnenie nie sú riešené ustanovením § 11 ods. 8, ale ani iným ustanovením zákona o povinnom zmluvnom poistení, je preto nevyhnutné na dôsledky omeškania poisťovateľa s poskytnutím poistného aplikovať všeobecný právny predpis, ktorým je ustanovenie § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Nesplnením právnej povinnosti poisťovateľa poskytnúť poistné plnenie riadne a včas, dostáva sa s plnením tejto povinnosti do omeškania a poškodenému vzniká nárok uplatňovať si voči poisťovateľovi aj úroky z omeškania v zmysle § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, a to bez ohľadu na to, či poisťovateľ riadne a včas splnil aj inú svoju právnu povinnosť podľa § 11 ods. 6 zákona č. 381/2001 Z. z. V prejednávanej veci z hľadiska vykonaného dokazovania je nesporné, že žalobkyňa oznámila žalovanej vznik škodovej udalosti listom z 20.07.2015 a následne žalovaná jej listom z 22.07.2015 oznámila ukončenie šetrenia poistnej udalosti s tým, že jej poskytne poistné plnenie v sume 629,17 eur. Z uvedeného skutkového zistenia možno vyvodiť, že žalovaná skončila prešetrovanie potrebné na zistenie rozsahu jej povinnosti poskytnúť poistné plnenie dňa 22.07.2015. Následne rozsudkom Okresného súdu Košice I pod č. k. 36C/13/2017-322 bola žalovaná zaviazaná zaplatiť žalobkyni sumu 521,89 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Je teda zrejmé, že žalovaná časť žalobkyňou uplatnenej škody nezaplatila, preto sa vo vzťahu k nej dostala do omeškania a to uplynutím 15. dňa po skončení prešetrovania potrebného na zistenie rozsahu jej povinnosti plniť, teda dňom 07.08.2015. Správnosť záveru žalovanej v samotnom vysvetlení, z akého dôvodu odmietla poskytnúť poistné plnenie, je pritom irelevantný (porovnaj rozsudok NS SR sp. zn. 3Cdo/145/2017). Žalovaná plnila žalobkyni len čiastočne, ak jej pôvodne uhradila iba sumu 629,17 eur, to ju však nezbavuje povinnosti zaplatiť žalobkyni aj úrok z omeškania zo sumy 521,89 eur. Bolo teda nesporné, že žalovaná sa dostala do omeškania s poskytnutím poistného plnenia uplynutím 15. dňa po skončení prešetrovania, t. j. dňom 07.08.2015 so zaplatením súdom priznanej sumy vo výške 521,89 eur. Žalobkyňa však požadovala priznať úrok z omeškania až od 17.02.2016, preto odvolací súd rešpektujúc zásadu ne ultra petitem priznal žalobkyni aj požadovaný úrok od 17.02.2016 vo výške 5,05 % do zaplatenia. Za nesprávny treba považovať aj záver súdu, že žalovaná si splnila svoju povinnosť v lehote určenej súdom. Z obsahu spisu je zrejmé, že rozsudkom súdu prvej inštancie č. k. 36C/13/2017-322 bola žalovaná zaviazaná zaplatiť žalobkyni poistné plnenie v sume 521,89 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 23.02.2019, avšak žalovaná na základe uvedeného rozsudku plnila žalobkyni až dňa 02.08.2019. Ak teda žalovanej bola uložená povinnosť zaplatiť žalovanú sumu v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku, t. j. od 23.02.2019 a žalovanú sumu zaplatila až dňa 02.08.2019 je zrejmé, že uplynutím tretieho dňa, t. j. od 27.02.2019 je v omeškaní. Lehota na plnenie začala plynúť teda tretím dňom od právoplatnosti rozsudku a nie od okamihu oznámenia právoplatnosti rozsudku žalovanej ako nesprávne uviedol súd prvej inštancie (porovnaj rozhodnutie NS SR sp. zn. 4Cdo/88/2019). Z uvedeného je zrejmé, že žalovaná nesplnila povinnosť ani v lehote určenej súdom. Za nesprávny považuje odvolací súd aj poukaz súdu prvej inštancie na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/145/2017, 7Cdo/109/2018 a 1Cdo/212/2017. Z uvedených rozhodnutí je zrejmé, že v nich nebola Najvyšším súdom SR riešená zásadná právna otázka pre rozhodnutie v tejto veci, a to dôsledok omeškania poisťovateľa s poskytnutím poistného plnenia v lehote do 15 dní po skončení prešetrovania potrebného na zistenie rozsahu povinnosti poisťovateľa poskytnúť poistné plnenie. Za nesprávny považoval odvolací súd aj názor, podľa ktorého nárok na zaplatenie úrokov z omeškania v prípade omeškania s plnením je viazaný aj na splnenie ďalšej podmienky - nesplnenie nepeňažnej povinnosti v ustanovení § 11 ods. 6 písm. a) a b) zákona č. 381/2001 Z. z. Ak teda súd prvej inštancie vychádzal z iného právneho názoru, vec nesprávne právne posúdil vo vzťahu k aplikácii a interpretácii ustanovenia § 11 ods. 7 zákona č. 381/2001 Z. z. v spojení s § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, preto odvolací súd postupom podľa § 388 CSP napadnutý rozsudok zmenil a žalobe ohľadom príslušenstva pohľadávky vyhovel.

2.2. Za nedôvodné považoval odvolací súd odvolanie žalovanej vo vzťahu k výroku o trovách konania. V tejto súvislosti opätovne poukázal odvolací súd na svoje zrušujúce uznesenie sp. zn. 1Co/142/2019, podľa ktorého v prejednávanej veci výška poistného plnenia závisela od znaleckého posudku, resp. dohody strán sporu, ktorú žalobkyňa nemohla nijako predvídať. Žalobkyňu treba považovať za plne procesne úspešnú, nakoľko mala plný úspech čo do základu uplatneného nároku a súčasne výška plnenia vyplývajúca z tohto jej procesného úspechu závisela od znaleckého posudku. Je nesporné, že

zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu alebo znaleckého posudku. V týchto prípadoch nejde o procesne neúspešného žalobcu ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nemožno totiž absolútne zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti. Z uvedeného dôvodu preto treba vychádzať z názoru, že žalobkyňa bola v konaní úspešná v celom rozsahu, preto odvolací súd podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 3 CSP zmenil rozsudok aj v napadnutom výroku o trovách konania a žalovanú zaviazal nahradiť žalobkyni náhradu trov konania prvostupňového a odvolacieho konania v celom rozsahu.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP vo výroku o nároku na náhradu trov konania a podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP vo výroku o úroku z omeškania.

3.1. Dovolateľka k prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP uviedla, že odvolací súd sa odklonil od právneho názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prezentovaného v jeho rozhodnutiach vo veciach rozhodovania o úroku z omeškania voči poisťovateľovi povinne zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, a to konkrétne v rozhodnutiach sp. zn. 3Cdo/145/2017 z 22.11.2018, sp. zn. 1Cdo/212/2017 z 26.02.2019 a sp. zn. 7Cdo/109/2018 z 27.05.2020. Podľa dovolateľky v prípadoch, ak zákon č. 381/2001 Z. z. určuje rozsah práv a povinností odlišne od Občianskeho zákonníka, je namieste vylúčené použitie zákonných ustanovení Občianskeho zákonníka, pričom peňažná sankcia v podobe úrokov z omeškania je upravená v § 11 ods. 8 zákona č. 381/2001 Z. z. a je viazaná na nesplnenie nepeňažnej povinnosti vyjadrenej v ustanovení § 11 ods. 6 citovaného zákona. Nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom podľa dovolateľky spočíva v nesprávnom právnom posúdení dôvodnosti uplatňovania úrokov z omeškania proti poisťovateľovi v zmysle zákona č. 381/2001 Z. z. z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Je to práve zákon č. 381/2001 Z. z. ako osobitný právny predpis, ktorý poškodenému poskytuje takúto možnosť. Pokiaľ teda tento predpis osobitným spôsobom upravuje priamu nárokovateľnosť náhrady škody voči poisťovateľovi zodpovednosti za škodu, je prípustné, aby osobitným spôsobom upravil aj otázku vzniku nároku na úrok z omeškania z nároku, uplatneného priamo voči poisťovateľovi. Podľa žalovanej je potrebné rozlišovať omeškanie škodcu, ktoré sa posudzuje výhradne z jeho zodpovednosti za škodu spôsobenú žalobkyni, na základe ustanovenia § 517 ods. 1, 2 v spojení s ustanovením § 563 Občianskeho zákonníka, od omeškania žalovanej ako poisťovateľa s vyplatením náhrady škody, kedy sa má postupovať podľa osobitného právneho predpisu - ustanovenia § 11 ods. 6 - 8 zákona č. 381/2001 Z. z. Ustanovenie § 11 ods. 8 zákona č. 381/2001 Z. z. podmieňuje vznik nároku na zaplatenie úroku z omeškania nesplnením povinnosti poisťovateľa, ktorá je upravená v § 11 ods. 6 tohto zákona. Pokiaľ poisťovateľ tieto povinnosti nesplnil, až vtedy mu vzniká povinnosť zaplatiť úroky z omeškania. Sankcia v podobe úroku z omeškania je viazaná podľa žalovanej výhradne na nesplnenie týchto povinností, pričom je irelevantné, ako bolo v konečnom dôsledku o nároku poškodenej na poskytnutie plnenia rozhodnuté. Dovolateľka uviedla, že skončila prešetrovanie predmetnej škodovej udalosti a v zmysle ustanovenia § 11 ods. 6 písm. a) zákona o PZP oznámila poškodenej, t. j. žalobkyni výšku poistného plnenia vzhľadom na zistený a preukázaný rozsah náhrady škody. Žalovaná si teda splnila povinnosti uložené jej zákonom o PZP v ustanovení § 11 ods. 6 písm. a), a preto nemohla súčasne postupovať aj v zmysle ustanovenia § 11 ods. 6 písm. b) zákona o PZP.

3.2. Ďalej žalovaná namietala zjavnú nedostatočnú odôvodnenosť napadnutého rozsudku v otázke priznania nároku na náhradu trov konania žalobkyni v plnom rozsahu. Podľa žalovanej písomné vyhotovenie rozsudku neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, pričom táto skutočnosť zakladá prípustnosť dovolania pre vadu zmätočnosti. Žalovaná má za to, že odvolací súd pri rozhodovaní o trovách konania mal zohľadniť konkrétne okolnosti prejedávanej veci a pri rozhodovaní o trovách konania vziať do úvahy aplikáciu ustanovenia § 257 CSP, alternatívne v súlade s ustanovením § 255 ods. 2 CSP náhradu trov konania pomerne rozdeliť podľa úspechu/neúspechu vo veci, resp. rozhodnúť, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania. Žalovaná v priebehu konania pred súdom prvej inštancie poukazovala na skutočnosť, že zo strany

žalobkyne neboli vynaložené finančné prostriedky na úhradu zálohovej faktúry, z ktorej žalobkyňa vyvodzuje výšku škody, a teda jej nevznikla škoda v rozsahu sumy uvedenej v zálohovej faktúre. Vzhľadom na skutočnosť, že žalobkyňa bola v konaní nečinná a odmietala predložiť riadnu faktúru za skutočne vykonanú prácu, ako aj doklad o úhrade, bola žalovaná nútená suplovať procesnú pasivitu žalobkyne, a na svoje náklady nechala vypracovať súkromnoznalecký posudok č. 16/2018 znalcom Ing. Tomášom Korbeľom. Na základe žalovanou predloženého znaleckého posudku, žalovaná poskytla žalobkyni doplatok plnenia v sume 521,89 eur. Napriek uvedenému, žalobkyňa naďalej požadovala uhradenie celej sumy 900,41 eur v zmysle predloženej zálohovej faktúry. Podľa žalovanej v prejednávanej veci existujú dôvody pre použitie ustanovenia § 257 CSP a nepriznanie trov konania žalobkyni. Tieto dôvody hodné osobitného zreteľa sú dané tým, že žalobkyňa si uplatňovala nárok na doplatok poistného plnenia na základe dôkazu, ktorý nie je spôsobilý objektívne preukázať výšku skutočnej škody vzniknutej na motorovom vozidle žalobkyne. Zo strany žalobkyne sa jednalo o špekulatívne konanie, kedy požadovala od žalovanej zaplatenie náhrady škody, ktorá jej v skutočnosti v uplatňovanom rozsahu nevznikla, nakoľko nevynaložila finančné prostriedky na úhradu spornej zálohovej faktúry a v priebehu konania pred súdom prvej inštancie odmietala predložiť skutočnú faktúru za opravu motorového vozidla. Dovolateľka navrhla, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

4. Žalobkyňa vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedla, že rozhodnutia odvolacieho súdu pod sp. zn. 3Cdo/145/2017 a 1Cdo/212/2017 boli zrušené Ústavným súdom SR. Žalobkyňa má za to, že vyššie uvedená judikatúra Ústavného súdu SR v podobe zrušenia predmetných rozsudkov má za následok to, že tu neexistuje ustálená judikatúra NS SR k tejto otázke, a teda nie je naplnený dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Navyše tieto ani neodpovedali na otázku, ktorá je sporná v tomto prípade. Existencia rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 7Cdo/109/2018 v žiadnom prípade nemôže byť dôkazom ustálenej rozhodovacej praxe. Taktiež je toto rozhodnutie neaplikovateľné na tento prípad z dvoch dôvodov, a síce že vo svojom odôvodnení sa odvoláva na predošlé rozhodnutia NS SR, ktoré už boli zrušené (napr. body 18. a 18.1. rozhodnutia), a zároveň vôbec nedáva NS SR v tomto rozhodnutí odpoveď na otázku, ktorá je sporná v tomto konaní. V predmetnom uznesení išlo o nárok na zaplatenie bolestného, náhrady na strate zárobku počas PN, nákladov spojených s liečením a zo sťaženia spoločenského uplatnenia. Riešila sa aj otázka spoluzavinenia, ktorá mala vplyv na rozsah žalobcovi priznaného nároku. Ďalším dôvodom nemožnosti aplikovania tohto uznesenia je, že v danom uznesení dovolací súd rieši uplatnenie úrokov z omeškania podľa zákona o PZP, konkrétne podľa ustanovenia § 11 ods. 8, ktoré sú sankciou za nespĺnenie nepeňažnej povinnosti stanovenej v ustanovení § 11 zákona o PZP. V tomto prípade si dovolateľka uplatňuje úroky z omeškania z dôvodu neplnenia peňažnej povinnosti, a to poskytnúť náhradu škody. Ide o peňažnú povinnosť, na ktorú bola žalovaná vyzvaná a povinná plniť a v lehote 15 dní od ukončenia šetrenia si túto povinnosť nespĺnila. Preto sa dostala do omeškania s plnením peňažného dlhu a žalobkyňa si uplatňuje úroky z omeškania v zmysle ustanovenia § 517 Občianskeho zákonníka. Aj keď zákon o PZP je špeciálnym zákonom k Občianskemu zákonníku, zákon o PZP nerieši nespĺnenie peňažnej povinnosti, preto je nevyhnutné použiť ustanovenia Občianskeho zákonníka.

4.1. Ďalej argumenty žalovanej nie sú správne ani čo sa týka posúdenia samotného nároku na náhradu trov. Nie je fakt, že by žalobkyňa bola nečinná. Naopak, žalovaná neprešetrila riadne poistnú udalosť, a až pod tlakom súdneho konania, takmer 3 roky od ukončenia šetrenia poistnej udalosti prijala dodatočne záver, na základe ktorého poskytla žalobkyni doplatenie náhrady škody, hoci nie v takej výške, akej sa jej domáhala. Vzhľadom na to, že žalobkyňa nemala odborné znalosti na zodpovedanie, nemohla riadne posúdiť otázku výšku škody, ktorá je objektívnou skutočnosťou. Uvedené záviselo od posúdenia súdu, resp. záverov znaleckého posudku, ako to aj správne posúdil odvolací súd, pričom jeho odôvodnenie bolo rovnaké aj v prvom rozhodnutí, po ktorom bola vec vrátená na prejednanie prvoinštančným súdom. V takýchto prípadoch je pri rozhodovaní o náhrade trov potrebné rozlišovať medzi základným a sprevádzajúcim.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala strana sporu v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) riadne

zastúpená v zmysle § 429 ods. 2 písm. b) CSP, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania a bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť, a to z nasledujúcich dôvodov:

6. Najvyšší súd opakovane vyjadril záver, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolací súd nie je súdom tretej inštancie, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (porovnaj sp. zn. 9Cdo/72/2020, 9Cdo/260/2021), nie strany sporu.

7. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

8. Z obsahu dovolania vyplýva, že žalovaná namietala v časti výroku o nároku na náhradu trov konania nedostatočnosť dôvodov odvolacieho rozhodnutia, pričom najmä poukazovala na to, že odvolací súd pri rozhodovaní o trovách konania mal zohľadniť konkrétne okolnosti prejedávanej veci a pri rozhodovaní o trovách konania vziať do úvahy aplikáciu ustanovenia § 257 CSP, alternatívne v súlade s ustanovením § 255 ods. 2 CSP náhradu trov konania pomerne rozdeliť podľa úspechu/neúspechu vo veci, resp. rozhodnúť, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania.

9. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

10. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

11. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

12. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre

rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porovnaj I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či sp. zn. 4Cdo/3/2019, 8Cdo/152/2018, bod 26., sp. zn. 5Cdo/57/2019, bod 9., 10.) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

13. Ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) uvádza, že sudy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, že sudy sa musia zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. *Garcia Ruiz v. Španielsko*, *Vetrenko v. Moldavsko*, *Kraska v. Švajčiarsko*).

14. Rovnako, podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplývajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (I. ÚS 243/07). Súd by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný, t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami, na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08).

15. Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry ESLP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jej práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces, a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť, je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

16. V konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu. V odôvodnení svojho rozhodnutia sa odvolací súd musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Právne závery odvolacieho súdu môžu byť dostatočne preskúmateľné len vtedy, ak odvolací súd po skutkovom vymedzení

predmetu konania podá zrozumiteľný a jasný výklad, z ktorých ustanovení zákona alebo iného právneho predpisu vychádzal, ako ich interpretoval a prečo pod tieto ustanovenia podriadil, prípadne nepodriadil zistený skutkový stav.

17. V posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. Odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu má podľa názoru dovolacieho súdu všetky zákonom vyžadované náležitosti v zmysle ustanovenia § 393 CSP. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia relevantným spôsobom popísal a vysvetlil, ako ich skutkové tvrdenia a právne argumenty posúdil, zároveň citoval ustanovenia, ktoré aplikoval, a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Odvolací súd reagujúc na predmetnú odvoláciu námietku žalovanej, túto náležite zdôvodnil konštatovaním, že „...v prejednávanej veci výška poistného plnenia závisela od znaleckého posudku, resp. dohody strán sporu, ktorú žalobkyňa nemohla nijako predvídať. Žalobkyňa treba považovať za plne procesne úspešnú, nakoľko mala plný úspech čo do základu uplatneného nároku a súčasne výška plnenia vyplývajúca z tohto jej procesného úspechu závisela od znaleckého posudku. Je nesporné, že zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu alebo znaleckého posudku. V týchto prípadoch nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nemožno totiž absolútne zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti.“

17.1. Z daného preto dospel odvolací súd k záveru, že žalobkyňa bola v konaní úspešná v celom rozsahu, preto v zmysle ustanovenia § 255 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 3 CSP žalovanú zaviazal nahradiť žalobkyni náhradu trov konania prvoinštančného a odvolacieho konania v celom rozsahu.

17.2. V reakcii na dovolacie argumenty žalovanej dovolací súd uvádza, že za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil podľa predstáv dovolateľa, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom, čo nie je tento prípad. Žalovaná preto neopodstatnene namieta, že jej odvolací súd nedostatočným a nepresvedčivým odôvodnením rozhodnutia znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. V tejto súvislosti považuje dovolací súd za potrebné poznamenať, že odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nemusí dať odpoveď na všetky odvolacie námietky uvedené v odvolaní, ale len na tie, ktoré majú pre rozhodnutie o odvolaní podstatný význam, ktoré zostali sporné, alebo na ktoré považuje odvolací súd za nevyhnutné dať odpoveď z hľadiska doplnenia dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie (II. ÚS 78/05).

18. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že žalovaná sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožnila, a že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa jej predstáv. Samotná skutočnosť, že dovolateľka so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutí súdov oboch nižších inštancií nesúhlasila a nestotožnila sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

19. Na základe vyššie uvedeného možno uzavrieť, že odvolací súd v konaní nepostupoval spôsobom, ktorý by bol v rozpore s kogentnými procesnými ustanoveniami, a ktorým by došlo k porušeniu práva žalovanej na spravodlivý proces. Dovolací súd konštatuje, že dovolateľka nedôvodne namietala existenciu vady v zmysle § 420 písm. f) CSP.

20. V prejednávanej veci žalovaná prípustnosť svojho dovolania vyvodila aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP, podľa ktorého dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa

potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. K tomu dovolací súd uvádza nasledovné:

20.1. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP je relevantná len taká otázka, ktorá kumulatívne vykazuje všetky nižšie uvedené znaky: a) musí ísť o otázku riešenú odvolacím súdom, ktorá je buď hmotnoprávneho alebo procesnoprávneho charakteru, b) spôsob jej vyriešenia odvolacím súdom zakladá „odklon“ od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, c) odvolací súd na jej riešení založil svoje rozhodnutie, d) uvedená otázka musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní, e) vždy musí ísť o otázku právnu, nie skutkovú; ak niektorý z týchto znakov chýba, dovolanie nie je podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP prípustné (k tomu pozri R 1/2018).

21. Dovolateľka v dovolaní namietala, že odvolací súd sa odklonil od ustálenej praxe dovolacieho súdu v prípade riešenia právnej otázky posúdenia úroku z omeškania voči poisťovateľovi povinne zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, a to konkrétne v rozhodnutiach sp. zn. 3Cdo/145/2017, 1Cdo/212/2017 a 7Cdo/109/2018. Nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom podľa dovolateľky spočíva v nesprávnom právnom posúdení dôvodnosti uplatňovania úrokov z omeškania proti poisťovateľovi v zmysle zákona č. 381/2001 Z. z. z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Podľa dovolateľky v prípadoch, ak zákon č. 381/2001 Z. z. určuje rozsah práv a povinností odlišne od Občianskeho zákonníka, je namieste vylúčené použitie zákonných ustanovení Občianskeho zákonníka, pričom peňažná sankcia v podobe úrokov z omeškania je upravená v § 11 ods. 8 zákona č. 381/2001 Z. z. a je viazaná na nesplnenie nepeňažnej povinnosti vyjadrenej v ustanovení § 11 ods. 6 citovaného zákona.

22. Žalovaná podaným dovolaním z dôvodov v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP napadla rozhodnutie odvolacieho súdu vo výroku, ktorým odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie z 30. septembra 2021 sp. zn. 3Co/11/2021 tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobkyni úrok z omeškania vo výške 5,05 % zo sumy 521,83 eur od 17.02.2016 do zaplatenia.

23. Podľa § 422 ods. 1 CSP (ktoré je vo vzťahu k § 421 ods. 1 CSP ustanovením *lex specialis*) dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy, na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy, na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmena a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

24. Citované ustanovenie § 422 ods. 1 CSP obmedzuje prípustnosť dovolania pre nesprávne právne posúdenie veci tzv. majetkovým cenom (*ratione valoris*). Limituje prípustnosť dovolania určením výšky sumy, ktorá má byť predmetom dovolacieho prieskumu, pričom túto výšku viaže na desaťnásobok minimálnej mzdy vo všetkých sporoch, ktorých predmetom je peňažné plnenie. Výnimku predstavujú spory s ochranou slabšej strany, keď vychádzajú z koncepcie zvýšenej ochrany týchto definovaných subjektov, je majetkový cenový znížený na dvojnásobok minimálnej mzdy, aby v týchto sporoch bola ponechaná možnosť dovolacieho prieskumu i pri nižších sumách plnenia. To znamená, že pokiaľ je dovolaním napadnutý výrok rozhodnutia odvolacieho súdu o peňažnom plnení, je dovolací prieskum pre nesprávne právne posúdenie veci možný, len ak peňažné plnenie prevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy, resp. v sporoch s ochranou slabšej strany dvojnásobok minimálnej mzdy. V prípade príslušenstva pohľadávky sa prípustnosť dovolania odvíja od rovnakých limitov, ako pri istine.

25. Vo vzťahu k prípustnosti dovolania žalovanej v zmysle § 421 ods. 1 CSP najvyšší súd musí skúmať, či prípustnosť dovolania nie je vylúčená pre majetkový cenový limit podľa § 422 CSP. V tejto veci je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky, ktoré v čase začatia dovolacieho konania

(12. januára 2022) predstavuje sumu 155,68 eur (úrok z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 521,89 eur od 17. februára 2016 do 12. januára 2022). Podľa § 422 ods. 1 písm. c) CSP nie je dovolanie podľa § 421 ods. 1 prípustné, ak výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písm. a) alebo b). Výška minimálnej mzdy v roku 2016 (v čase podania žaloby na súd, t. j. 02. marca 2016) bola ustanovená nariadením vlády Slovenskej republiky č. 279/2015 Z. z. sumou 405 eur.

25.1. V danom prípade uskutočneniu meritórneho dovolacieho prieskumu napadnutého rozhodnutia bránilo ustanovenie § 422 ods. 1 písm. a) CSP. V prejednávanej veci je predmetom dovolacieho konania pohľadávka vo výške 155,68 eur, pričom desaťnásobok minimálnej mzdy ku dňu podania žaloby na súde prvej inštancie je 4.050 eur. Z uvedeného vyplýva, že výška predmetu dovolacieho konania neprevyšuje zákonom stanovenú hranicu majetkového cenzu obmedzujúceho prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP pri peňažnom plnení (ratione valoris), preto je prípustnosť dovolania žalovanej v zmysle § 422 CSP vylúčená (prípustnosť meritórneho dovolacieho prieskumu by bola vylúčená aj v zmysle ustanovenia § 422 ods. 1 písm. b) CSP).

26. Nad rámec tohto rozhodnutia dovolací súd uvádza, že dovolateľkou označené rozhodnutia dovolacieho súdu pod sp. zn. 3Cdo/145/2017 a sp. zn. 1Cdo/212/2017 boli zrušené Ústavným súdom SR a to Nálezmi zo 14. októbra 2021 pod sp. zn. III. ÚS 309/2020 vo vzťahu k rozhodnutiu NS SR so sp. zn. 3Cdo/145/2017 a zo 14. októbra 2021 pod sp. zn. III. ÚS 214/2020 vo vzťahu k rozhodnutiu NS SR so sp. zn. 1Cdo/212/2017. Ústavný súd Slovenskej republiky v týchto nálezoch zhodne skonštatoval, že výklad ustanovenia § 11 ods. 6 až 8 zákona o PZP prijatý všeobecnými súdmi v zrušovaných rozhodnutiach vylučuje poskytnutie poistného plnenia, ktoré by zahŕňalo aj úroky z omeškania z náhrady škody a dostáva sa tak do ostrého konfliktu s racionálnym účelom právnej úpravy. Súdny zároveň neaplikovali eurokonformný výklad v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES zo 16. septembra 2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti (kodifikované znenie), keď všeobecné súdy sú zároveň súdmi Európskej únie, ktoré sú povinné aplikovať únieové právo (rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie C-106/77 vo veci Simmenthal). Ústavný súd Slovenskej republiky v odôvodnení nálezu III. ÚS 215/2020 z 28. októbra 2021 uviedol, že poisťovňa bola poškodeným priamo žalovaná, a preto sa na priznanie úroku z omeškania vzťahujú ustanovenia, podľa ktorých sa poisťovňa dostáva do omeškania bezprostredne po tom, ako si poškodený u nej uplatní svoj priamy nárok na náhradu škody s tým rozdielom, že na úrok z omeškania nemá nárok za obdobie troch mesiacov na šetrenie poistnej udalosti a 15 dní na výplatu, ak k výplate žiadanej náhrady skutočne došlo. Tým však zrejme nemá byť dotknutý rozsah poistného plnenia, ktorým je krytie nárokov poškodeného na náhradu škody spôsobenej prevádzkou dopravného prostriedku, ktorá pre plné (štandardné) odškodnenie na seba viaže aj povinnosť platenia úrokov z omeškania. Zo žiadneho ustanovenia zákona nevyplyva, že by zákonodarca pri pohľadávkach vzniknutých z ublíženia na zdraví (oproti iným škodám) sledoval zvýhodnenie škodcu do takej miery, že by jeho omeškanie a s tým spojené úroky z omeškania sa viazali nie na výzvu na plnenie, ale na rozhodnutie súdu. Každý škodca by mohol logicky oddialiť riešenie škody „odkazom na súd“ a neprijateľnosť takejto konštrukcie umocňuje aj predstava, že „čím dlhší súdny proces, tým lepšie pre škodcu“. Trojmesačná lehota na vybavenie poistného plnenia a na to nadväzujúca 15-dňová lehota na plnenie podľa zákona o PZP má svoje opodstatnenie v záujme dôsledného vyšetrenia poistnej udalosti, no nepredstavuje žiadnu liberáciu škodcu od platenia príslušenstva pohľadávky (úrokov z omeškania; § 121 ods. 3 OZ) vzniknutej z ublíženia na zdraví. S tým úzko súvisí aj potreba zamyslieť sa (a neustále sa zamýšľať) nad dôsledkami, dopadmi (akéhokoľvek) výkladu, ktorý prijíma všeobecný súd. Pokiaľ by skutočne poisťiteľ (terminológia Občianskeho zákonníka) či poisťovateľ (terminológia zákona o PZP) prakticky nemal poskytnúť aj úroky z omeškania skôr ako po uplynutí 15 dní od právoplatnosti rozsudku (keď by sa zjavne vyžadovalo iniciovanie ďalšieho súdneho konania, čo sa nejaví ako práve efektívne), potom sa poisťovateľovi jednoducho oplatí viac súdiť sa a odkladať okamih jeho plnenia (keď pri pokračujúcej devalvácii hodnota peňazí neustále klesá). Účelom zákona o PZP je však zlepšiť postavenie poškodeného - veď aj na tento účel zákonodarca vykreaoval osobitný priamy žalovateľný nárok poškodeného voči poisťiteľovi (bez potreby žalovať aj škodcu).

26.1. Dovolací súd sa s otázkou, či v prípade omeškania poisťovateľa s poskytnutím poistného plnenia po uplynutí lehoty podľa § 11 ods. 6 a 7 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení je možné na toto omeškanie aplikovať ustanovenie § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., po náleze Ústavného súdu SR zaoberal v uznesení sp. zn. 2Cdo/306/2021 z 25. apríla 2022, kedy v celom rozsahu prevzal vyššie uvedený právny názor Ústavného súdu SR. Aj z následnej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu vyplýva, že výkladom omeškania poisťovateľa s poskytnutím plnenia podľa § 11 ods. 7 zákona č. 381/2001 Z. z. sa najvyšší súd (opakovane) zaoberal vo svojich ďalších rozhodnutiach, a to napr. sp. zn. 1Cdo/225/2021 z 27. apríla 2022, sp. zn. 4Cdo/99/2022 z 20. júla 2022, sp. zn. 4Cdo/146/2022 zo 14. decembra 2022, v ktorých tam konajúce senáty dospeli k rovnakému záveru ako ústavný súd v konaní sp. zn. III. ÚS 309/2020.

27. Vzhľadom na to možno skonštatovať, že prípustnosť dovolania žalovanej v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP je v danom prípade vylúčená ustanovením § 422 ods. 1 písm. a) CSP. Pre procesnú neprípustnosť dovolania, nepristúpil dovolací súd k posúdeniu, či napádaný výrok rozsudku spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

28. Z týchto dôvodov dovolací súd dovolanie žalovanej, v ktorom namietala vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP a rovnako aj nesprávne právne posúdenie veci podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP ako neprípustné odmietol podľa § 447 písm. c) CSP.

29. Žalobkyňa bola v dovolacom konaní úspešná, preto jej dovolací súd na základe ustanovenia § 453 ods. 1 s použitím § 255 ods. 1 CSP priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

30. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.